

Облікова картка ДіР

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0223U004763

Державний реєстраційний номер: 0120U104722

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 01-12-2023

II. Етап виконання ДіР

Номер етапу: 4

Назва етапу: Статистичний аналіз, створення та початок заповнення баз даних, експедиційні дослідження водойм та водотоків дельти Дунаю, лиманів ПЗПЧ, басейну Дніпра (верифікація схеми моніторингу), завершення верифікації схеми моніторингу, розробка рекомендацій, написання заключного звіту..

Початок етапу: 05.2023

Закінчення етапу: 11.2023

Вид звітнього документа: Остаточний звіт

III. Відомості про виконавця ДіР

Повне найменування юридичної особи (або ПІБ фізичної особи): Інститут зоології ім. І. І. Шмальгаузена Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05416975

Місцезнаходження: вул. Богдана Хмельницького, буд. 15, м. Київ, 01054, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Розмір організації:

Телефон: 380442351070

IV. Відомості про співвиконавців ДіР

V. Відомості про замовника ДіР

Повне найменування юридичної особи (або ПІБ фізичної особи): Національний фонд досліджень України

Код за ЄДРПОУ: 42734019

Місцезнаходження: вул. Бориса Грінченка, 1, м. Київ, 01001, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Кабінет Міністрів України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Розмір організації:

Телефон: 380442981622

VI. Джерела, напрями та обсяги фінансування ДіР

Підстава для проведення ДіР: 34 - договір (замовлення) з центральним органом виконавчої влади, академією наук (головними розпорядниками бюджетних коштів на проведення НДДКР)

Напрямок фінансування: 2.1 - фундаментальні дослідження

Джерела фінансування

7713 - кошти держбюджету

Код програмної класифікації видатків і кредитування (КПКВК): 2201300

Фактичний обсяг фінансування (тис. грн.): 2152.864

VII. Відомості про ДіР

Назва роботи українською:

Розробка наукових засад комплексного моніторингу та загроз поширення інвазивних видів риб річковою мережею і перехідними водами України (на основі паразитарних, популяційних і генетичних маркерів)

Назва роботи англійською:

Development of scientific backgrounds of comprehensive monitoring and threats of distribution of invasive fish species by riverine systems and transitional waters of Ukraine (based on parasite, population and genetic markers).

Реферат українською:

Модельні види риб відібрано з нових локацій, досліджено склад їхніх паразитарних угруповань, досліджено розмірно-масові показники та генетичну різноманітність на основі маркерів iPBS, мікросателітів і аналізу мітохондріальної ДНК. Популяційний аналіз низки чужорідних видів (колючка триголкова, ротань-головешка, чебачок амурський, сонячний окунь) встановив особливості розмірно-масової, вікової та генеративної структури їхніх популяцій в набутих оселищах, зв'язок плодючості із інтенсивністю інвазії макропаразитами та ін. На основі вперше запропонованої функціональної категоризації паразитів чужорідних видів риб проведено комплексний статистичний аналіз їхніх локальних паразитарних угруповань в прісноводних, дельтових та морських біотопах, а також метаугруповань паразитів модельних видів риб у досліджуваному регіоні. Дані, відібрані за 2020-2023 рр. експортовано в міжнародну онлайн базу даних GBIF, як окремий набір даних, для якого зазначено НФДУ як джерело фінансування. За отриманими результатами досліджень створено базу даних, яка об'єднала середовищні, популяційні, паразитологічні та генетичні характеристики як підґрунтя для комплексного аналізу та прогнозування. На основі світового досвіду з оцінки впливу чужорідних видів на оточуюче середовище, поводження та контролю чужорідних видів риб запропоновано перелік особливо небезпечних інвазивних чужорідних видів риб та паразитів до Чорного та Сірого списку ІЧВ України, рекомендації щодо запобігання поширенню чужорідних видів риб річковою мережею.

Реферат англійською:

The target fish species were selected from new localities. Their parasite community composition, also the size-weight population parameters were studied. The genetic diversity was studied based on iPBS markers, microsatellites and mitochondrial DNA analysis. Population analysis of several non-native species (three-spined stickleback, Chinese sleeper, stone moroko, pumpkinseed) discovered the peculiarities of the size-weight, age, and sex structure of their populations in the acquired habitats, also the relationship between fertility and intensity of infection with macroparasites, etc. Based on functional categorization of non-native fish parasites (proposed for the first time) we provided a comprehensive statistical analysis of their local parasite communities in freshwaters, deltaic zones and sea habitats, also metacommunities of parasites of target fish species in the studied regions. The data collected in 2020-2023 have been uploaded into the international GBIF online database as a separate dataset, for which NFDU is indicated as the funding source. Based on the study results, a database that combined environmental, population, parasitological and genetic parameters as a basis for comprehensive analysis and forecasting was created. Taking into account the foreign experience in assessment of non-native species impact on environment, their management and control, the list of particularly dangerous invasive alien fish species and their parasites is proposed for the Black and Grey Lists for Ukraine. The recommendations for preventing the spread of non-native fish species through the river drainages were also proposed.

Індекс УДК: 597, 574.5, 639.2.09

Коди тематичних рубрик: 34.33.33, 34.35.33, 69.09.41

Керівники роботи

Власне Прізвище Ім'я По-батькові: Куцоконь Юлія Костянтинівна

Науковий ступінь: к.б.н.

Вчене звання: с.д.

Ідентифікатор ORCID ID:

Додаткова інформація:

VIII. Наукова (науково-технічна) продукція (НТП)

Назва НТП українською: Звіт про науково-дослідну роботу "Розробка наукових засад комплексного моніторингу та загроз поширення інвазивних видів риб річковою мережею і перехідними водами України (на основі паразитарних, популяційних і генетичних маркерів)"

Назва НТП англійською: Scientific report "Development of scientific backgrounds of comprehensive monitoring and threats of distribution of invasive fish species by riverine systems and transitional waters of Ukraine (based on parasite, population and genetic markers)."

НТП, яку передбачалося створити:

Причини, через які НТП не було створено:

Отримані результати: Матеріали

Галузь застосування: Біологія, Медицина, Сільськогосподарські науки.

Реєстраційний номер картки технології:

Опис НТП: Звіт містить результати досліджень особливостей структури паразитарних угруповань, популяційної структури та генетичних маркерів популяцій інвазивних видів риб у модельних регіонах річкових басейнів та перехідних вод України.

Соціально-економічна спрямованість НТП: Поліпшення стану навколишнього середовища

Вплив НТП на довкілля:

Впровадження НТП: Не впроваджено

Практична реалізація НТП

Початок етапу: 05.2023

Закінчення етапу: 11.2023

Споживачі продукції:

Перспективні ринки:

Характер співробітництва з інвестором

Потрібний обсяг інвестицій, тис. грн.:

Права, що надаються інвестору після завершення роботи:

Наявність бізнес-плану:

Техніко-економічне обґрунтування:

Потенціальний обсяг продажу, тис. грн.:

Очікуваний термін окупності (років):

Додаткова інформація:

IX. Бібліографічний опис

Розробка наукових засад комплексного моніторингу та загроз поширення інвазивних видів риб річковою мережею і перехідними водами України (на основі паразитарних, популяційних і генетичних маркерів)(заклучн.) / Ін-т зоології ім. І. І. Шмальгаузена ; кер. Ю. К. Куцоконь ; викон.: Ю. В. Квач [та ін.]. Київ,

Х. Заключні відомості

Керівник юридичної особи

Харченко Віталій Олександрович
д. б. н.

Перелік осіб-виконавців

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Синявська І. О.

Телефон

+38 (096) 172-44-43

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

